

گاهی به آسمان نگاه کن

نگاهی به فعالیت‌های قطب کشوری نجوم

© وحید راغب، دبیر علمی قطب کشوری نجوم

برای ترویج، آموزش و پژوهش نجوم در پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی فرصت مناسبی فراهم شد.

با توجه به ابلاغیه شرح وظایف قطب کشوری نجوم از سوی وزارت آموزش و پرورش و به‌منظور سامان‌دهی آموزش نجوم در برنامه‌های منظم از دوره ابتدایی تا متوسطه، با در نظر گرفتن استانداردهای سواد نجومی، قطب کشوری نجوم برنامه‌ای عملیاتی را به‌منظور گسترش و تعمیق فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی حوزه نجوم در پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی کشور و افزایش میزان انطباق فعالیت‌ها با نیازها تدوین کرد.

← امروزه نجوم قلمرویی درهم‌تنیده و بین‌رشته‌ای از علوم تجربی محسوب می‌شود که علوم گوناگون را در شبکه‌ای سازمان‌یافته به خدمت می‌گیرد و در راستای برآوردن نیازهای بشری گام برمی‌دارد. با توجه به نقش علم نجوم و تأثیر آن بر دانش و توسعه پایدار، این علم می‌تواند در آموزش نقش مهم و شایسته‌ای ایفا کند و دستیابی به آگاهی‌های عمیق‌تر درباره علوم بنیادی را در پی داشته باشد.

پس از استقرار دبیرخانه در خراسان رضوی و انتخاب پژوهش‌سرای رازی ناحیه ۷ مشهد به‌عنوان قطب کشوری نجوم توسط وزارت آموزش و پرورش،

(تهیه شده توسط قطب کشوری) در سطح مدرسه‌ها و پژوهش‌سراهای کل کشور؛
● گرامیداشت هفته جهانی فضا در مهرماه؛

● رصد گذر عطارد در آبان‌ماه؛
● شرکت در نمایشگاه هفته پژوهش در آذرماه؛

● رصد خورشیدگرفتگی پنجم دی‌ماه؛
● بزرگداشت روز ملی فناوری فضایی در بهمن‌ماه؛

● بزرگداشت هفته جهانی نجوم در اردیبهشت‌ماه؛

● رؤیت هلال ماه شوال ۱۴۴۲ در خردادماه؛

● رصد خورشیدگرفتگی اول تیرماه؛
● بارش شهابی برساووشی مردادماه.

در همین راستا، در طول سال تحصیلی ۹۸-۹۹ برنامه‌های زیر به‌طور هماهنگ و منسجم در پژوهش‌سراهای کل کشور برگزار شدند:

● توانمندسازی مدرسان نجوم پژوهش‌سراها و دانش‌آموزان با برگزاری سخنرانی‌ها و کارگاه‌های آموزشی؛

● راه‌اندازی سایت و ایجاد کانال‌های رسانه‌ای در فضای مجازی به‌منظور ارتقای دانش نجومی دانش‌آموزان و همکاران و اطلاع‌رسانی فعالیت‌های پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی در حوزه نجوم؛

● تلاش به‌منظور تشکیل و گسترش انجمن‌های نجوم دانش‌آموزی و معلمان؛

● برنامه‌ریزی و برگزاری فعالیت‌های متعدد مطابق با تقویم رویدادهای نجومی

پرونده مسابقات نجوم اولین جشنواره علمی پژوهشی پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی در شرایطی بسته شد که بارقه‌های امید و انگیزه برای پیمودن راهی پرپیچ و خم در شناسایی استعدادها و خلاقیت‌های دانش‌آموزان در زمینه نجوم پدیدار شد و در مجموع سطح کیفی آثار شایسته تقدیر بود. باید اشاره کرد، رقابت چشمگیری را بین آثار ارائه شده شاهد بودیم.

امید است با گسترش فعالیت‌های ساختارمند در پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی، به‌منظور ارتقای شاخص فعالیت‌های ترویجی، آموزشی و پژوهشی حوزه نجوم گام‌های مؤثرتری برداشته شود.

برای نخستین‌بار در سطح پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی و مدرسه‌های کشور، مسابقات نجوم به‌عنوان یکی از گرایش‌های جشنواره علمی پژوهشی پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی کشور، با هدف توسعه آگاهی عمومی و شناسایی استعدادها و خلاقیت‌های دانش‌آموزان در زمینه نجوم برگزار شد.

در مجموع، در مرحله کشوری مسابقات، ۳۰۰ اثر در چهار گرایش شامل ارائه محتوا (نقاشی، پوستر و فیلم)، مقاله علمی پژوهشی، ساخت ابزار و ماکت، نجوم رصدی به دبیرخانه قطب کشوری نجوم ارسال شد.

با تشکر از خانم مریم خوزینی که ما را در تهیه این گزارش یاری کرد.